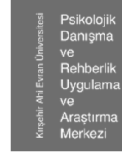

T. C.
Cumhurbaşkanlığı
Bağımlılıkla Mücadele Seferberliği
Kampanyası

BAĞIMLILIK VE BİLİŞ = Öğrenme

(Thomas J. Gould, Ph.D.'un Addiction Science & Clinical Practice— December 2010 makalesinden derlenmiştir.)

Bağımlılıkla ilgili beyin bölgeleri ve sinirsel süreçler, öğrenme, hafıza ve akıl yürütme gibi bilişsel işlevleri destekleyen beyin bölgeleri ile büyük ölçüde örtüşür. Bu bölgelerdeki uyuşturucu etkinliği ve kötüye kullanımın erken aşamalarındaki süreçler, bağımlılık yapan madde kullanımı ile gelecekteki istek ve uyuşturucu arama davranışlarının altında yatan çevresel uyarılar arasında güçlü uyumsuz ilişkileri besler. Devam eden bağımlılık yapan madde kullanımıyla, sürekli yoksunluk sağlamanın zorluğunu artıran bilişsel eksiklikler ortaya çıkar. Gelişmekte olan beyin, kötüye kullanılan bağımlılık yapan madde etkilerine özellikle duyarlıdır; Doğum öncesi, çocukluk ve ergenlik döneminde maruziyetler, bilişte uzun süreli değişikliklere neden olur. Akıl hastalığı olan hastalar, madde kötüye kullanımı açısından yüksek risk altındadır ve biliş üzerindeki olumsuz etki, ruhsal bozukluklarıyla ilgili bilişsel sorunlarla birlikte özellikle zararlı olabilir.

Uyuşturucu bağımlılığı klinik olarak kompulsif uyuşturucu arama, uyuşturucu kullanım ve uzun süreli yoksunluk dönemlerinden sonra bile devam edebilen ve tekrarlayabilen isteklerdir. **Psikolojik ve nörolojik bir bakış açısından, bağımlılık, değişmiş bir biliş bozukluğudur.**

Bağımlılığın altında yatan beyin bölgeleri ve süreçleri, öğrenme, hafıza, dikkat, akıl yürütme ve dürtü kontrolü dâhil olmak üzere temel bilişsel işlevlerle ilgili olanlarla büyük ölçüde örtüşür.

Bağımlılık yapan madde, bu bölgelerdeki normal beyin yapısını ve işlevini değiştirerek, uyumsuz öğrenme yoluyla sürekli ilaç kullanımını destekleyen ve yoksunluğu destekleyen uyarlanabilir davranışların kazanılmasını engelleyen bilişsel değişimler üretir.

Bu etkiler ergenlik boyunca doğum öncesi dönemde bireyler beyin gelişimi sırasında bağımlılık yapan maddeye maruz kaldıklarında ve ruhsal bozukluğu olan bireylerde, özellikle yıkıcı olabilir.

Prof. Dr. Dr. Şakir Önder ÖZKURT

Eğitim Fakültesi
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü
Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı